

ZAVOD SR SLOVENIJE ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO
Služba za epidemiologijo nalezljivih bolezni
L J U B L J A N A, Trubarjeva 2

Štev.: 03-462/1
Datum: 28.11.1975

IMUNIZACIJSKI PROGRAM ZA LETO 1976

Obvezen na podlagi 19. člena zakona o preprečevanju in zatiranju nalezljivih bolezni (Ur. list SFRJ, št. 2/74) in po določilih pravilnika o pogojih in načinu obvezne imunizacije sero-profilakse in kemoprofilakse proti nalezljivim boleznim (Ur. list SFRJ, št. 19/75).

I. Imunizacija proti davici - tetanusu - pertusisu

1. Bazična imunizacija je obvezna za vse otroke rojene leta 1975 in starejše do 5. leta starosti, ki dotlej še niso bili cepljeni ali da so cepljenje prekinili in niso prejeli predpisanih doz cepiva. Otroke cepimo s tremi dozami po 0,5 ml kombiniranega cepiva proti davici-tetanusu-pertusisu intramuskularno, izmenoma v lateralni zgornji glutealni kvadrant.

Če je cepljenje proti pertusisu kontraindicirano, cepimo otroka proti davici in tetanusu s kombiniranim cepivom Ana-Di-Te do 7 let. Dajemo dve dozi cepiva po 0,5 ml, intramuskularno - globoko subkutano v nadlaht.

Presledki med posameznimi dozami ne smejo biti krajši od enega meseca in ne daljši kot tri mesece (po 32. členu pravilnika). Če otrok ne prejme predpisanih doz cepiva zaporedoma v dovoljenih presledkih, je cepljenje prekinil in je zanj cepljenje znova obvezno (po 30. členu pravilnika).

Pri sočasnem cepljenju zoper otroško paralizo ne sme biti presledek med posameznimi dozami, krajši kot 42 dni.

Cepljenje proti davici-tetanusu-pertusisu opravimo sočasno s cepljenjem proti otroški paralizi. Množično cepljenje se mora opraviti od januarja do 15. junija. Zamudnike cepimo proti davici-tetanusu-pertusisu lahko vse leto, proti otroški paralizi pa smemo opravljati cepljenje od začetka oktobra do 15. junija (po 7. členu pravilnika).

2. Prvo revakcinacijo - ponovno cepljenje proti davici-tetanusu-pertusisu opravimo po enem letu po popolnem cepljenju. Obvezna je za otroke rojene leta 1974 in starejše do dopolnjenih 5 let starosti, ki so že bili popolno cepljeni (bazično) in še niso bili revakcinirani. Revakciniramo z eno dozo 0,5 ml Di-Te-Per cepiva intraglutealno, sočasno z revakcinacijo proti otroški paralizi.

3. Drugo revakcinacijo proti davici-tetanusu-pertusisu opravimo po dveh letih po prvi revakcinaciji. Obvezna je za otroke v 4. letu starosti in starejše do dopolnjenih 5 let starosti, ki še niso bili revakcinirani.

Kadar je cepljenje proti pertusisu kontraindicirano revakciniramo z Ana-Di-Te cepivom do 7 let.

Revakcinacijo opravimo v enem izmed prvih dveh rokov, ko se bazično imunizira letnik 1975.

Revakcinacija proti davici-tetanusu

4. Obvezna je za otroke, ki bodo jeseni prvič obiskovali 1. razred osnovne šole in najpozneje do 8. leta starosti in za šolske otroke, ki bodo jeseni prvič obiskovali 5. razred osnovne šole ter najpozneje do dopolnjenih 12 let starosti.

Revakciniramo s cepivom Ana-Di-Te pro adultis (nad 7 let starosti), z eno dozo 0,5 ml intramuskularno v nadlaht, v predelu spodnjega nasadišča M. deltoideusa.

Če otrok 1. razreda nima dokumentacije oziroma se ne da ugotoviti, če je bil popolno cepljen v predšolski dobi, cepimo dvakrat z 0,5 ml cepiva v presledku enega meseca.

Revakcinacijo opravimo v jesenskem roku od septembra do konca oktobra.

Revakcinacija proti tetanusu

5. Obvezna je za mladino, ki obiskuje zadnji razred srednje strokovne šole, gimnazije, šole v gospodarstvu - poklicnih šol.

Revakcinacijo opravimo v jesenskem roku od septembra do konca oktobra.

Revakcinirati se mora tudi mladina, ki ne obiskuje šole in to v 19. letu starosti.

Za bazično cepljenje (popolno) proti tetanusu sta potrebni dve dozi cepiva po 0,5 ml v presledku 1 meseca in III. doza cepiva 0,5 ml 6-12 mesecev po drugi dozi.

II. Imunizacija proti otroški paralizi

1. Bazična imunizacija je obvezna za otroke rojene leta 1975 in starejše, če niso bili že prej cepljeni.

Cepimo trikrat z najmanj 6-tedenskim presledkom (42 dni), s polivalentnim atenuiranim polio virus cepivom - Koprowski (vsebuje vse tri tipe cepiva 1 + 2 + 3), sočasno z bazičnim

cepljenjem proti davici-tetanusu-pertusisu (glej točko I/1). Doza cepiva je 0,1 ml per os.

Kadar cepimo samo proti otroški paralizi so presledki lahko daljši, ker gre za tri posamična cepljenja, ne smejo pa biti krajši kot 42 dni. Otroci, ki niso prejeli vseh treh doz cepiva, ker so cepljenje prekinili, morajo prejeti še manjkajočo dozo (npr. če je bil cepljen 1-krat, prejme še dve dozi, če je bil 2-krat cepljen pa še eno dozo polivalentnega cepiva).

Cepljenje moramo opraviti od začetka oktobra do 15. junija (po 7. členu pravilnika).

2. Prva revakcinacija - ponovno cepljenje proti otroški paralizi je obvezno za otroke rojene leta 1974 in starejše predšolske, ki so že bili bazično cepljeni in še niso bili revakcinirani.

Revakciniramo sočasno z revakcinacijo proti davici-tetanusu-pertusisu v spomladanskem roku (glej točko I/2).

Otrok, ki ni dobil vseh treh tipov cepiva oziroma ni bil trikrat cepljen mora dobiti manjkajočo dozo oziroma dozi cepiva in ga revakciniramo po enem letu.

3. Druga revakcinacija proti otroški paralizi je obvezna za otroke v 4. letu starosti oziroma dve leti po prvi revakcinaciji, v spomladanskem roku, sočasno z drugo revakcinacijo proti davici-tetanusu-pertusisu.

4. Tretja revakcinacija proti otroški paralizi je obvezna za otroke v 1. razredu osnovne šole, v spomladanskem roku.

5. Četrta revakcinacija proti otroški paralizi je obvezna za otroke v 5. razredu osnovne šole v spomladanskem roku.

Revakciniramo s polivalentnim cepivom (tip 1 + 2 + 3), z eno dozo cepiva 0,1 ml peroralno.

Tehnika cepljenja:

Z enokubično brizgo, ki ima 0,1 ml razdelke in z iglo sterilno izvlečemo cepivo iz stekleničke skozi gumiasti zamašek.

Cepivo v količini 0,1 ml kanemo na žličko z mlekom, čajem in podobno, kar mora biti pripravljeno vsak dan sveže.

Cepivo dajemo na prazen želodec ali po manjšem obroku hrane. Po aplikaciji cepiva priporočamo zaužiti malo prekuhanega mleka ali 5 % glukoze v vodi, ker želodčna kislina uničuje virus.

III. Imunizacija proti ošpicam

Cepljenje proti ošpicam je obvezno za otroke od dopolnjenih 12 mesecev do dopolnjenih 10 let starosti, ki še niso bili cepljeni. Cepljenje je enkratno.

Za otroke, za katere se ugotovi, da so preboleli ošpice, ni obvezna imunizacija proti ošpicam.

Cepimo subkutano v nadlaht, enkrat z eno dozo cepiva 0,5 ml, ki ga raztopimo neposredno pred uporabo.

S sterilno brizgo in iglo povlečemo odmerjeno količino topila (redestilirane vode) iz ampule in vbrizgamo v ampulo z liofiliziranim cepivom, ki se pri lahнем tresenju takoj raztopi. Raztopljeno cepivo se mora uporabiti v roku ene ure in ga je treba po eni uri zavreči.

Pred uporabo se mora cepivo hraniti obvezno v hladilniku, najbolje na temperaturi +4°C.

Otroke diabetike cepimo le ob istočasni hospitalizaciji.

Cepljenje se mora opraviti v jesenskem roku od septembra do konca novembra.

IV. Imunizacija proti kozam

1. Primovakcinacija je obvezna za otroke od dopolnjenih 12 mesecev do dopolnjenih 4 let starosti. V prvem letu otrokovega življenja je cepljenje strogo kontraindicirano (do 366 dni).

Če otrok do dopolnjenega 4. leta starosti ni bil cepljen ali ni bil uspešno cepljen, sme biti pozneje cepljen le, če se pojavijo koze ali če je nevarnost, da se pojavijo in za tiste, ki potujejo v državo, v kateri so koze, ali v državo, ki zahteva imunizacijo proti kozam. V primerih, ko je starost več kot 4 leta je pri primovakcinaciji obvezna uporaba gamaglobulina.

Primovakciniramo na desni nadlahti. Uspeh cepljenja moramo ugotoviti 10-15 dni po cepljenju in ga vpisati v potrdilo o cepljenju kakor tudi serijo cepiva (v obrazec 8,196). Če je pri nekomu uspeh cepljenja negativen, ga moramo ponovno cepiti. Če tudi ponovno cepljenje ne uspe, vpiše pristojni zdravnik v potrdilo o cepljenju (obrazec 8,196), da je bil otrok dvakrat brezuspešno cepljen.

2. Revakcinacija I. je obvezna za otroke 1. razreda osnovnih šol, ki so bili uspešno primovakcinirani. Revakciniramo v jesenskem roku sočasno z revakcinacijo proti davici-tetanusu. Proti kozam cepimo na desni nadlahti, proti davici-tetanusu pa levi nadlahti.

3. Revakcinacija II. je obvezna za otroke 8. razreda osnovnih šol, ki so bili uspešno primovakcinirani. Revakciniramo na desni nadlahti. Revakcinacijo opravimo v jesenskem roku.

Pri revakciniranih moramo obvezno ugotoviti uspeh cepljenja 8-10 dan po revakcinaciji in ga vpisati v potrdilo o cepljenju kakor tudi serijo cepiva (v obrazec 8,196). Tiste, ki se jim kože niso prijele moramo še enkrat revakcinirati, če tudi tedaj ne uspe cepljenje mora pristojni zdravnik vpisati v potrdilo (obrazec 8,196), da je bil otrok dvakrat brezuspešno revakciniran. V spiske obveznikov ali kartoteko cepljenih je treba vpisati tudi serijo cepiva.

Po določitih Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) je mednarodno potrdilo o cepljenju (International certificate of vaccination) veljavno le takrat, ko je vpisana serija cepiva in producent cepiva. Številka serije cepiva je označena na embalaži (Batch No., Lot No.).

Po 16. členu pravilnika cepimo proti kozam z dvorogo iglo (bifurcated needle) po metodi večkratnih vbodljajev (multiple pressure technique).

Priprava cepiva: Cepivo vsebuje živi virus in je liofilizirano, zato ohrani veliko dalj časa svojo antigensko moč. Raztopimo ga neposredno pred uporabo tako, da s sterilno iglo in 1 ml brizgo povlečemo vso količino topila iz ampule in tekočino vbrizgamo v ampulo s cepivom. Pri rahlem tresenju se cepivo hitro stopi. Raztopljeno cepivo je uporabno samo 12 ur, kasneje je neuporabno.

Tehnika cepljenja:

Na zunanji strani desne nadlahtnice (del deltoidne mišice) kožo očistimo z etrom, še bolje če je koža samo umita s toplo vodo in milom. Važno je, da sredstvo, ki ga uporabljamo za čiščenje kože hitro izhlapi, ker izgubi živi virus svojo sposobnost delno ali popolnoma, če se pomeša z razkužilom. Ko cepimo je treba kožo napeti tako, da z levo roko pritegnemo mišico z notranje strani roke.

Sterilno dvorogo iglo pomočimo v raztopljeno cepivo, ga nanesemo na posušeno kožo in napravimo od 4 do 10 vbodljajev. Paziti moramo, da so vbodljaji dovolj globoki tako, da ogrebemo vrhni sloj epiderme in je možna inokulacija virusa (dopustna je drobna krvavitev).

Dvoroige igle po uporabi očistimo tako kot injekcijske igle in jih suho steriliziramo, posamezne v epruveti ali po več igel skupaj v petrijevki. Za skupinska cepljenja damo v petrijevko, ki smo ji dno pokrili z gazo 10 - največ 20 igel in pokrijemo s pokrovom od petrijevke ter zavijemo v papir in suho steriliziramo. Paziti moramo, da so vsi držaji igel obrnjeni v isto smer. Za individualno uporabo pa jih dajemo v epruveto s stisnjenim vrhom, pokrijemo s koščkom alum. folije in tako pripravljene po 5 - 10 komadov zavijemo v papir in suho steriliziramo.

V. Imunizacija proti rdečkam

Cepljenje proti rdečkam je obvezno po 4. točki 19. člena zakona o varstvu prebivalstva pred nalezljivimi boleznimi, ki ogrožajo vso državo (Uradni list SFRJ, št. 2/74).

1. Za deklice, ki obiskujejo 8. razred osnovne šole, ki še niso bile cepljene proti rdečkam.
2. Za dekleta, ki obiskujejo 4. razred gimnazije, zadnji razred strokovne šole ali poklicne šole v gospodarstvu, ki še niso bile cepljene proti rdečkam.
3. Za žene v fertilni dobi, ki še niso bile cepljene proti rdečkam in so na delovnih mestih izpostavljene infekciji, zaradi stalnega stika z otroci - v zdravstvenih, pedagoških in varstvenih ustanovah. Fertilna doba se računa statistično od 15 - 49 let starosti, vendar prosimo, da individualno presodite indikacijo za cepljenje.

Ker je cepljenje v nosečnosti strogo kontraindicirano je potrebno pri vsaki ženi pred cepljenjem objektivno (laboratorijsko) ugotoviti, da ni noseča.

Po cepljenju se mora žena 2 meseca zanesljivo varovati nosečnosti (kontracepcija).

Cepljenje je enkratno, z eno dozo cepiva 0,5 ml.

VI. Imunizacija proti influenci

je obvezna in jo izvajamo z inaktivirano - mrtvo ali atenuirano - živo vakcino. Navodila za cepljenje pošiljamo vsako leto že meseca oktobra.

Navodila za zdravstvene organizacije, ki opravljajo
kontinuirano cepljenje

1. Cepljenje proti davici-tetanusu-pertusisu je obvezno za otroke od dopolnjenih treh mesecev do dopolnjenega 5. leta starosti. Navodila za bazično cepljenje so dana pod točko I/1, za prvo revakcinacijo I/2, za drugo revakcinacijo I/3.
 - a) Cepljenje proti pertusisu je obvezno za otroke od dopolnjenih treh mesecev do dopolnjenih 5 let starosti.
 - b) Cepljenje proti davici je obvezno za otroke od dopolnjenih treh mesecev do dopolnjenih 12 let starosti.
 - c) Cepljenje proti tetanusu je obvezno za otroke oziroma osebe od dopolnjenih treh mesecev do dopolnjenih 19 let starosti, v primeru poškodbe pa tudi za osebe, ki so stare več kot 19 let.
2. Cepljenje proti otroški paralizi je obvezno za otroke od dopolnjenih treh mesecev do dopolnjenih 12 let starosti. Cepimo s polivalentnim cepivom, ki vsebuje vse tri tipe cepiva (tip 1 + 2 + 3).

Po 7. členu pravilnika se imunizacija proti otroški paralizi sme opraviti samo od začetka oktobra do 15. junija.

Navodila za bazično cepljenje so dana pod točko II/1, za prvo revakcinacijo II/2, drugo revakcinacijo II/3, tretjo revakcinacijo II/4, četrta revakcinacija II/5.
3. Cepljenje proti ošpicam je obvezno za otroke od dopolnjenih 12 mesecev do dopolnjenih 10 let starosti, ki še niso bili cepljeni. Cepljenje proti ošpicam je enkratno. Cepljenje ni obvezno za otroke za katere se ugotovi, da so preležali ošpice.

Navodila za cepljenje so dana pod točko III.
4. Cepljenje proti kozam - primovakcinacija je obvezna za otroke od dopolnjenih 12 mesecev do dopolnjenih 4 let starosti. V prvem letu otrokovega življenja je cepljenje strogo kontraindicirano. Cepljenje proti kozam moramo obvezno opraviti z dvorogo iglo po metodi večkratnih vbođljajev v desni nadlaket.

Navodila za cepljenje so dana pod točko IV.
5. Cepljenje proti rdečkam ni obvezno za predšolske otroke. Podrobna navodila so dana pod točko V.

Kontraindikacije za cepljenje

Splošne in za vsako cepljenje posebej so obravnavane v "Navodilih za cepitelje", katera prilagamo.

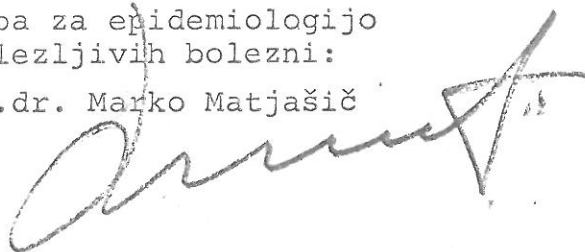
Reakcije in komplikacije po cepljenju

Vse cepitelje prosimo, da nas zanesljivo pisмено obvestijo o vseh reakcijah ali morebitnih komplikacijah po cepljenju in tako omogočijo proučiti vzroke, pogostnost in stopnjo reakcij ter morebitnih komplikacij po cepljenju. V ta namen smo pripravili postvaccinalno anketo, ki bi se v bodoče izpolnjevala, da bi bila obdelava reakcij in event. komplikacij enotnejša ter jo prilagamo.

Pripombe na postvaccinalno anketo bomo z veseljem sprejeli.

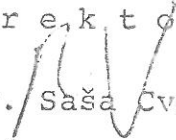
Služba za epidemiologijo
nalezljivih bolezni:

doc.dr. Marko Matjašič

Direktor:

prof.dr. Saša Cvahte, dr.med.

Priloga:

1. Navodila cepiteljem
2. Urnik cepljenja
3. Dodatni imunizacijski program
4. Navodila za naročanje cepiva

ZAVOD SR SLOVENIJE ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO
Služba za epidemiologijo nalezljivih bolezni
L J U B L J A N A, Trubarjeva 2

Štev.: 03-462/1
Datum: 28.11.1975

IMUNIZACIJA, SEROPROFILAKSA IN KEMOPROFILAKSA POSAMEZNIKOV
TER POSEBNIH SKUPIN PREBIVALSTVA PROTI DOLOČENIM NALEZLJIVIM
BOLEZNIM

Na podlagi 19. člena zakona o preprečevanju in zatiranju nalezljivih bolezni (Uradni list SFRJ, št. 2/74) in po določilih pravilnika o pogojih in načinu obvezne imunizacije, seroprofilakse in kemoprofilakse proti nalezljivim boleznim (Uradni list SFRJ, št. 19/75) je za,

posameznike in posebne skupine prebivalstva obvezno:

I. Imunizacija proti kozam

1. Za tiste, ki prihajajo v Jugoslavijo iz območij okuženih s kozami, če nimajo predpisanega potrdila o cepljenju v skladu z določbami mednarodnega sanitarnega pravilnika. Imunizacijo moramo opraviti ob njihovem prihodu v Jugoslavijo.
2. Za tiste, ki potujejo v državo, v kateri so koze, ali v državo, ki zahteva imunizacijo proti kozam. Imunizacijo moramo opraviti najpozneje 8 dni pred začetkom potovanja.

Če še niso bile osebe iz 1. in 2. točke uspešno primovakcinirane in so stare več kot 4 leta, moramo obvezno uporabiti pri primovakcinaciji gamaglobuline.

Uspeh cepljenja ugotavljamo osmi dan od cepljenja in če cepljenje ni uspelo, moramo osebo ponovno cepiti. Če tudi ponovno cepljenje ni uspelo, se cepljeni osebi ni treba več podvreči imunizaciji. Pristojni zdravnik vpiše v potrdilo o imunizaciji in v zdravstveno knjižico, da je bila oseba dvakrat neuspešno cepljena.

Revakcinacijo oseb iz 1. in 2. točke moramo opraviti, če so pretekla 3 leta od primovakcinacije oziroma revakcinacije.

Po 16. členu pravilnika cepimo proti kozam z dvorogo iglo (bifurcated needle) po metodi večkratnih vbodljajev (multiple technique).

Tehnika cepljenja

Na zunanji strani desne nadlahtnice (del deltoidne mišice) kožo očistimo z etrom, še bolje če je koža samo umita s toplo vodo in milom. Važno je, da sredstvo, ki ga uporabljamo za čiščenje kože hitro izhlapi, ker izgubi živi virus svojo sposobnost delno ali popolnoma, če se pomaže z razkužilom. Ko cepimo moramo kožo napeti tako, da z levo roko pritegnemo mišico z notranje strani roke.

Sterilno dvorogo iglo pomočimo v raztopljeno cepivo, ga naneseemo na posušeno kožo in napravimo od 4 do 10 vbodljajev. Paziti moramo, da so vbodljaji dovolj globoki tako, da ogrebemo vrhni sloj epiderme in je možna inokulacija virusa (dopustna je drobna krvavitev).

Dvoroige igle po uporabi očistimo tako kot injekcijske igle in jih suho steriliziramo, posamezne v epruveti ali po več igel skupaj v petrijevki.

Za skupinska cepljenja damo v petrijevko, ki smo ji dno pokrili z gazo 10 - največ 20 igel in pokrijemo s pokrovom od petrijevke ter zavijemo v papir in suho steriliziramo. Paziti moramo, da so vsi držaji igel obrnjeni v isto smer. Za individualno uporabo pa jih dajemo v epruveto s stisnjenim vrhom, pokrijemo s koščkom alumin. folije in tako pripravljene po 5-10 komadov zavijemo v papir in suho steriliziramo.

Kontraindikacije za cepljenje so navedene v navodilih za cepitelje.

II. Imunizacija proti kolери

je obvezna po 43. členu pravilnika:

za vse osebe, ki potujejo v državo, v kateri je kolera, ali v državo, ki zahteva imunizacijo proti kolери.

Za bazično cepljenje proti kolери dajemo dve dozi cepiva v presledku najmanj 8 dni, po 45. členu pravilnika. Producent cepiva priporoča presledek med obema dozama 14 - 21 dni.

Revakcinacija je znotraj 6-tih mesecev po bazičnem cepljenju oziroma revakcinaciji, z eno dozo cepiva.

Doza cepiva za odrasle je 0,5 ml, za otroke do 15 let 0,25 ml subkutano v nadlaht.

Cepljenje proti kolери se sme opraviti sočasno s cepljenjem proti kozam ali rumeni mrzlici.

Morebitna reakcija nastopi 3-4 ure po cepljenju in to lažja lokalna bolečina ali občutljivost na mestu injiciranja cepiva.

Redkokdaj tudi splošna: povišana telesna temperatura, slabost 6-8 ur po cepljenju.

Vsi ti simptomi prenehajo navadno žez 36 ur.

Naši državljani morajo pred potovanjem v tujino, kadar se od njih zahteva mednarodno potrdilo o cepljenju proti kolero, biti cepljeni dvakrat v presledku najmanj osem dni. Potrdilo o cepljenju velja 6 mesecev.

Tujim državljanom prične veljati mednarodno potrdilo šest dni po prejemu prve doze cepiva in velja 6 mesecev, če je bila dana tudi druga doza cepiva (2-krat 0,5 ml cepiva), oziroma je prejel ustrezno količino cepiva (1,0 ml).

Revakcinacija je 6 mesecev po prejemu druge doze (2-krat 0,5 ml cepiva) ali pred iztekom veljavnosti revakcinacije in prične veljati mednarodno potrdilo takoj po revakcinaciji, za dobo 6 mesecev.

Kemoprofilaksa proti kolero

Kemoprofilaksa (varstvo z zdravili) proti kolero je obvezna, podrobnejša navodila glej na strani 6.

III. Imunizacija proti rumeni mrzlici

Imunizacija proti rumeni mrzlici je obvezna za vse osebe, ki potujejo v države, v kateri je rumena mrzlica, ali v državo, ki zahteva imunizacijo proti tej bolezni.

Pri cepljenju proti rumeni mrzlici dajemo eno dozo cepiva najpozneje 10 dni pred odhodom na potovanje in ga opravimo pred cepljenjem proti kozam. Kadar cepimo najprvo proti rumeni mrzlici, je presledek do cepljenja proti kozam dovoljen 7 dni. Če je pa oseba cepljena v obratnem vrstnem redu - najpreje proti kozam, sme biti cepljena proti rumeni mrzlici ko preteče 21 dni. Cepljenje proti rumeni mrzlici se sme opraviti sočasno s kolero (dovoljeno simultano cepljenje).

Cepljenje se ne priporoča otrokom izpod 9 mesecev starosti.

Kontraindicirano je za nosečnice, za osebe, ki so alergične na jajca, kurje meso, ali antibiotika neomycin in polymixin ter za osebe zdravljene s steroidi, citostatiki in tiste, ki so pod radioterapijo.

Mednarodno potrdilo o cepljenju prične veljati deset dni po primovakcinaciji in takoj po revakcinaciji, z veljavnostjo deset let.

Cepljenje proti rumeni mrzlici sme v SR Sloveniji opravljati samo Zavod SR Slovenije za zdravstveno varstvo - Služba za epidemiologijo nalezljivih bolezni, Trubarjeva 2, 61000 Ljubljana (štev.tel. 323-645) in Zavod za zdravstveno varstvo - Koper, za pomorščake.

Za cepljenje se je treba osebno ali telefonično prijaviti, da se osebi, ki mora biti cepljena proti rumeni mrzlici, določi dan in ura cepljenja.

IV. Imunizacija proti trebušnemu tifusu

Imunizacija proti trebušnemu tifusu je obvezna:

- 1) za osebe, ki so zaposlene pri čiščenju kanalizacije, snaženju septičnih jam, odstranjevanju smeti ter drugih odpadnih snovi iz naselja.
Osebam, ki so stare več kot 60 let se ni treba podvreči cepljenju;
- 2) za posadke domačih ladij v morskem in rečnem javnem prometu;
- 3) za udeležence mladinskih delovnih akcij ter za osebe, zaposlene na drugih velikih deloviščih, kjer je stanovanje preskrbljeno v začasnih objektih;
- 4) za osebe, ki živijo v skupnem gospodinjstvu s klicenoscem trebušnega tifusa;
- 5) za osebe, stare več kot 3 leta, ki živijo v mestih in krajih, prizadetih s poplavo, požarom, potresom in drugimi elementarnimi nesrečami in množičnimi nesrečami, katere utegnejo občutneje vplivati na normalno življenje prebivalstva posameznega mesta oziroma kraja.

Cepljenje proti trebušnemu tifusu se opravi z dvema dozama cepiva v presledku, ki ne sme biti krajši od 15 dni in ne daljši od treh mesecev. Cepivo se daje globoko subkutano na zadnji strani nadlakti. Ponovno cepljenje - revakcinacija je z eno dozo in se opravi po treh letih po popolnem cepljenju in vse dotlej, dokler je oseba zaposlena pri takem delu, kjer se zahteva cepljenje proti trebušnemu tifusu.

Podatki o opravljenem cepljenju se morajo cepljeni osebi vpisati tudi v njeno zdravstveno knjižico.

V. Imunizacija proti steklini

Imunizacija proti steklini je obvezna za osebe, ki jih je ranila stekla žival ali žival, za katero se sumi, da je stekla, in sicer:

- 1) za osebo, ki jo je ugriznila ali opraskala lisica, volk ali kakšna druga divja žival;
- 2) za osebo, ki jo je ugriznil njej neznan pes, katerega ni mogoče imeti pod veterinarsko kontrolo;

- 3) za osebo, ki jo je ugriznil pes, kateri v 10-tih dneh po ugrizu pokaže znake stekline, pogine, je ubit ali se zgubi;
- 4) za osebo, ki jo je ugriznil pes v predelu glave in vratu, prstov na roki ali v predelu večjih živčnih spletov, ne glede na stanje in usodo psa;
- 5) za osebo, ki jo je ugriznila mačka ali kakšna druga stekla žival ali domača žival, za katero se sumi, da je stekla;
- 6) za osebo, ki se pri delu rani s predmetom, kateri je bil v dotiku s steklo živaljo ali z živaljo, za katero se sumi, da je stekla, oziroma se rani pri obdukciji take poginule živali.

Med imunizacijo proti steklini se ne smejo osebe, za katere je cepljenje proti steklini obvezno, imunizirati proti drugim nalezljivim boleznim, razen proti tetanusu.

Ob ugrizu steklih ali na steklino sumljivih živali je potrebno poleg prve pomoči urediti tudi profilakso, in sicer:

- 1) obvezna je seroprofilaksa - varstvo z imunim serumom proti steklini in ga moramo dati najpozneje v 48 urah po zadobitvi rane osebam, ki jih je ranila stekla žival ali žival, za katero se sumi, da je stekla, pri vseh težjih ranah, ugrizih v glavo in v vrat ter pri neizzvanih ugrizih divjih živali;
- 2) osebam, ki so zadobile tetanogene rane, pa niso bile zadnjih 5 let cepljene proti tetanusu moramo obvezno dati tudi ustrezajočo dozo antitetanusnega gamaglobulina ali seruma proti tetanusu.

Pred aplikacijo seruma proti steklini ali tetanusu moramo s kožnim preizkusom ugotoviti preobčutljivost in opraviti desenzibilizacijo poškodovane oziroma ranjene osebe.

V vseh primerih se začne 24 ur po uporabi seruma dajanje antirabične vakcine.

Podrobna navodila za postinfektivno antirabično zaščito prilagamo posebej.

Serumizacijo proti steklini opravljajo v vsaki zdravstveni regiji zdravstvene ustanove, ki so za to določene po dogovoru z regionalnim zavodom za zdravstveno varstvo.

Imunizacijo proti steklini smejo opravljati samo zdravstvene organizacije združenega dela, ki jih pooblasti republiški za zdravstvo pristojni organ.

VI. Imunizacija proti rdečkam

Cepljenje proti rdečkam je obvezno po 4. točki 19. člena zakona o varstvu prebivalstva pred nalezljivimi boleznimi, ki ogrožajo vso državo (Uradni list SFRJ, št. 2/74),

za žene v fertilni dobi, ki še niso bile cepljene proti rdečkam in so na delovnih mestih izpostavljene infekciji, zaradi stalnega stika z otroci - v zdravstvenih, pedagoških in varstvenih ustanovah. Fertilna doba se računa statistično od 15 - 49 let starosti, vendar prosimo, da individualno presodite indikacijo za cepljenje.

Ker je cepljenje v nosečnosti strogo kontraindicirano je potrebno pri vsaki ženi pred cepljenjem objektivno (laboratorijsko) ugotoviti, da ni noseča.

Po cepljenju se mora žena 2 meseca zanesljivo varovati nosečnosti (kontracepcija).

Reakcije in komplikacije po cepljenju

Vse cepitelje prosimo, da nas zanesljivo pisмено obvestijo o vseh morebitnih reakcijah ali komplikacijah po cepljenju in tako omogočijo proučiti vzroke, pogostnost, stopnjo reakcij ter morebitnih komplikacij po cepljenju.

Prilagamo postvakcinalno anketo, ki smo jo pripravili in prosimo za morebitne pripombe.

Kemoprofilaksa

Kemoprofilaksa - varstvo z zdravili je obvezno po določenih pravilnika proti kolери, griži, malariji in tuberkulozi.

I. Proti kolери je obvezna:

- 1) za vse osebe, za katere se ugotovi ali sumi, da so bile v neposredni dotiki z zbolelimi osebami ali z osebami, za katere se sumi, da so zboleli za kolero;
- 2) za vse osebe, ki so jedle hrano ali pile vodo, ki sta onesnaženi ali se sumi, da sta onesnaženi s povzročitelji kolere;
- 3) za vse osebe, ki so mogle biti zaradi potovanja v države, v katerih je kolera, izpostavljene okužbi s to boleznijo.

Dajemo ustrezajočo dozo tetraciklina v treh dneh od izpostavljenosti okužbi oziroma od vrnitve v Jugoslavijo.

II. Proti malariji je obvezna:

za vse osebe, ki odhajajo v države ali območja, v katerih je epidemija malarije.

Dajemo ustrezajočo dozo enega izmed 4-aminohinolinskih preparatov (Resochin, Chloroquine ali Daraprim).

III. Proti griži je obvezna:

za osebe, ki živijo ali delajo v okolju, v katerem se je pojavila griža, če je po presoji zdravnika nevarnost, da se ta bolezen razširi.

Poročanje o opravljenih cepljenjih

O vseh opravljenih cepljenjih je treba obvezno poročati na naslov:

Zavod SR Slovenije za zdravstveno varstvo - Služba za epidemiologijo nalezljivih bolezni - 61000 Ljubljana, Trubarjeva 2, kjer lahko dobite tudi ustrezne obrazce, in sicer:

51-13 za cepljenje proti kozam,

51-14 za cepljenje proti tifusu ali kakem drugem cepljenju, štev. 3 za cepljenje proti steklini.

Iz poročila o cepljenju potnikov in posebnih skupin prebivalstva mora biti razvidno, katero cepljenje je bilo opravljeno in katere skupine prebivalstva so bile cepljene.

Poročilo je treba poslati najkasneje do 31. januarja za preteklo leto, razen za poročila o cepljenju proti steklini, ki se pošiljajo mesečno, tromesečno in letno do 10. v mesecu za pretekli mesec, oziroma tromesečje.

Služba za epidemiologijo
nalezljivih bolezni:

doc.dr. Marko Matjašič

D i r e k t o r :

prof.dr. Saša Cvahte, dr.med.

ZAVOD SR SLOVENIJE ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO
Služba za epidemiologijo nalezljivih bolezni
L J U B L J A N A, Trubarjeva 2.

Štev.: 03-462/1
Datum: 28.11.1975

NAVODILA CEPITELJEM

V pravilniku o pogojih in načinu obvezne imunizacije, seroprofilakse in kemoprofilakse proti nalezljivim boleznim (Ur. list SFRJ, št. 19/75) so predpisane splošne in posebne kontraindikacije za imunizacijo posamezne osebe proti določeni nalezljivi bolezni.

Pri imunizaciji proti steklini ranjenih oseb se ne upoštevajo splošne kontraindikacije.

Splošne kontraindikacije so:

- 1) febrilno stanje,
- 2) akutna nalezljiva bolezen,
- 3) leukemija, huda anemija ali druga huda obolenja hematopoetičnega aparata,
- 4) hujše okvare ledvične funkcije,
- 5) dekompenzirane srčne hibe,
- 6) alergija na katerokoli sestavino cepiva, ki se daje, če je znana zdravniku, ki ugotavlja kontraindikacije,
- 7) stanje zmanjšane imunitete, nastale zaradi terapije z obsevanjem, s kortikosteroidi ali citostatičnimi zdravili,
- 8) stanje po presaditvi posameznih organov.

Posebne kontraindikacije so:

Poleg splošnih kontraindikacij se morajo upoštevati še specifične kontraindikacije za poedina cepljenja.

1. Za imunizacijo proti kozam:

nosečnost, aktivna tuberkuloza, maligni tumorji, dermatiti, ekcemi in druge večje spremembe na koži, obolenja in okvare centralnega živčnega sistema (tetanija, spazmofilija, encefalopatija, padavica, intrakranialne krvavitve, konvulzivna stanja idr.).

Cepljenje proti kozam je tudi kontraindicirano, če je v družini obveznika za cepljenje proti kozam pri kakšnem družinskem članu hujši ekcem in če je to znano zdravniku, ki ugotavlja kontraindikacije.

Če otrok ni bil kontraindiciran ali ni bil uspešno primovakciniran proti kozam (ker se kože niso prijele) v starosti od dopolnjenih 12 mesecev do dopolnjenih 4 let, sme biti pozneje cepljen le, če se pojavijo koze ali če je nevarnost, da se pojavijo.

2. Za imunizacijo proti pertusisu:

razna obolenja in okvare centralnega živčnega sistema.

3. Za imunizacijo proti otroški paralizi:

hujša diareična obolenja in tonzilektomija, in sicer 14 dni po opravljeni tonzilektomiji.

4. Za imunizacijo proti ošpicam:

razna obolenja ali okvare centralnega živčnega sistema.

Otrok, ki so prejeli gama globuline ali transfuzijo krvi, ne smemo cepiti 6 tednov po prejemu.

Otroke diabetike cepimo ob istočasni hospitalizaciji.

5. Za imunizacijo proti tifusu:

ves čas nosečnosti in prvi trije meseci dojenja.

6. Za imunizacijo proti kolери:

tudi težje oblike sladkorne bolezni.

7. Za imunizacijo proti rdečkam po navodilu proizvajalca cepiva:

nosečnost, akutna febrilna stanja, otroci, ki imajo v anamnezi febrilne konvulzije, okvare centralnega živčevja, leukemija, limfomatoza in druga generalizirana maligna obolenja, terapija s kortikosteroidi, radiacijo in citostatiki.

Po cepljenju se mora žena dva meseca varovati nosečnosti.

8. Za imunizacijo proti rumeni mrzlici:

nosečnost, alergija na jajca, perutnino in tovrstne antibiotike (neomycin in polymixin). Osebe, ki so zdravljene s steroidi, radioterapijo, citotoksičnimi zdravili.

Za otroke izpod 9 mesecev starosti odloča indikacija za cepljenje ekspozicija.

Reakcije na cepljenje so skrajno redke (glavobol, rdečica na mestu injiciranega cepiva).

9. Za imunizacijo ranjenih oseb proti steklini:

splošne kontraindikacije in obvezni presledki med različnimi cepljenji se ne nanašajo na imunizacijo ranjenih oseb proti steklini.

Med imunizacijo proti steklini se osebe za katere je imunizacija proti steklini obvezna, ne smejo imunizirati proti drugim nalezljivim boleznim.

Ob ugrizu steklih ali na steklino sumljivih živali je potrebna poleg prve pomoči urediti tudi antirabično profilakso.

Cepljenje proti steklini opravljajo antirabične ambulate ev. serumizacijo pa v vsaki zdravstveni regiji zdravstvene organizacije, ki je zato določena po dogovoru z regionalnim zavodom za zdravstveno varstvo.

10. Za cepljenje proti gripi z mrtvim in živim cepivom:

otroci do 7. leta starosti, alergija na jajca, perutnino in perje.

Ostali pogoji za opravljanje imunizacije, ki jih določa pravilnik

1. Istočasno (simultano) cepljenje se sme opraviti:

- proti kozam, davici in tetanusu,
- proti kozam, tifusu in otroški paralizi,
- proti kozam in tetanusu,
- proti kozam in koleri,
- proti otroški paralizi, davici in tetanusu,
- proti otroški paralizi, davici, tetanusu in pertusisu,
- proti koleri in rumeni mrzlici.

Proti tifusu je dovoljena imunizacija hkrati z imunizacijo proti katerikoli bolezni zgoraj navedeni.

2. Obvezni roki presledka med različnimi cepljenji.

Po končani imunizaciji proti določeni nalezljivi bolezni je imunizacija proti drugim boleznim dovoljena šele po preteku 21 dni;

- po cepljenju proti tuberkulozi pa mora pred začetkom vseh drugih cepljenj preteči 42 dni;
- izjemoma je imunizacija proti kozam dovoljena že po preteku 7 dni po imunizaciji proti rumeni mrzlici.

3. Dovoljena časovna obdobja za opravljanje imunizacije.

Imunizacija proti otroški paralizi se sme opraviti samo od začetka oktobra do polovice junija.

Ostale imunizacije se lahko opravljajo vse leto, tj. kontinuirano ali v posameznem časovnem obdobju, tj. množično.

Pri opravljanju imunizacije moramo upoštevati epidemiološko situacijo.

4. Dopolnilna imunizacija:

Dopolnilno imunizacijo moramo opraviti v primeru, če v katerikoli naselju posamezne občine ali v njegovem delu ni bilo uspešno imuniziranih 85 % obveznikov.

Imunizacijo smejo opravljati tudi zdravstveni delavci z višjo ali srednjo medicinsko izobrazbo, vendar samo v navzočnosti zdravnika in pod njegovim nadzorstvom.

Pri poškodovancih je treba vedno ugotoviti ali so že bili cepljeni proti tetanusu, kolikokrat in kdaj.

Služba za epidemiologijo
nalezljivih bolezni:

doc.dr. Marko Matjašič

D i r e k t o r :

prof.dr. Saša Cvahte, dr.med.

ZAVOD SR SLOVENIJE ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO
Služba za epidemiologijo nalezljivih bolezni
L J U B L J A N A, Trubarjeva 2

Štev.: 03-462/1
Datum: 5.1.1976

NAVODILA ZA NAROČANJE IN UPORABO POSAMEZNIH
CEPIV V LETU 1976

Po pravilniku (Ur.list SFRJ, št. 19/75):

3. člen: Za obvezno imunizacijo, seroprofilakso in kemoprofilakso proti določenim nalezljivim boleznim se smejo uporabiti samo sredstva, ki ustrezajo pogojem, določenim v predpisih o proizvodnji zdravil in njihovem prometu, in ki so v skladu s predpisi o dajanju zdravil v promet odobrena v te namene.

10. člen: Cepiva in druga sredstva, ki so namenjena za imunizacijo in seroprofilakso proti določenim nalezljivim boleznim, se morajo do uporabe hraniti pod pogoji, ki jih je predpisal proizvajalec.

Naročanje proizvodov

Antirabično vakcino - Pasteurov zavod, Novi Sad, s pismeno naročilnico, telegramom ali telefonično 21/42-001.

Serum proti steklini prečiščen, koncentriran in liofiliziran 5.000 I.E. (1000 I.E. v 1 ml) - Inštitut za imunologijo in virusologijo Torlak, Beograd poštni predal 949, telefonično 649-322.

Serum proti tetanusu - purificiran in koncentriran

- 1500 I.E. ampula		12,20 din
- 25000 I.E. ampula		69,80 din
- 50000 I.E. ampula		126,00 din

Serum proti kačjemu ugrizu - Imunološki zavod Zagreb, Rockefellerova 2. Telegram: Serumvakcina Zagreb; telefon 34-135, 34-641; poštni predal 548.

Serum antiviperinum-purificirano in koncentrirano, 1 ampula (3-5 ml) in sterilna brizga z iglo za enkratno uporabo 45,00 din

Gamaglobulin humani - Imunološki zavod Zagreb

Imunoglobulin humani antitetanični 16 % solutio

- 250 I.E., steklenička		42,00 din
-------------------------	-------	-----------

Gamaglobulin antipertusis 16 % solutio (MAG)

- 2 ml, steklenička 36,00 din
- 10 ml, steklenička 180,00 din

Imunoglobulin humani antivakcinski (HAVIG) 16 % solutio

- 2 ml, steklenička 85,00 din
- 5 ml, steklenička 200,00 din
- 10 ml, steklenička 400,00 din

Gama globulin humani 16 %

- 2 ml, steklenička 70,00 din
- 10 ml, steklenička 333,00 din

Živo cepivo proti influenci - Virusni laboratorij Zavoda SRS
za zdravstveno varstvo Ljubljana, Bohoričeva 5, telef.061/312-462

Posredujemo seznam in cene za cepivo, ki ga naročite na naslov:

Zavod SRS za zdravstveno varstvo - Služba za epidemiologijo nalezljivih bolezni Ljubljana, Trubarjeva 2.

Prosimo, da cepivo naročite vsaj 6 dni pred pričetkom cepljenja z naročilnico (poštni predal 260) ali telefonično 061/323-645.

Na naročilnico napišite kdaj boste cepivo dvignili oziroma če želite, da ga pošljemo po pošti.

Po pošti ne pošiljamo cepiva proti polio in ošpicam, ki ga morate osebno prevzeti (polio s termos-steklenico).

Cepivo izdajamo od 8 - 12 ure razen ob sobotah, nedeljah in praznikih.

SEZNAM CEPIV

1. Cepivo proti kozam - purificirano in liofilizirano
1 ampula 10 doz + topilo
1 ampula 10 doz + topilo (Bern-Zagreb Cam) 40,30 din
2. Cepivo proti poliomielitisu - polivalentno, perorale - Koprowski
1 stekl. 1,0 ml - 10 doz 39,00 din
3. Cepivo proti davici-tetanusu-pertusisu
1 stekl. 5,0 ml - 10 doz 26,40 din
4. Cepivo proti davici-tetanusu za otroke do 7 let starosti,
če je cepljenje proti pertusisu kontraindicirano.
1 stekl. 5,0 ml - 10 doz 24,70 din
5. Cepivo proti davici-tetanusu pro adultis (nad 7 let starosti)
1 stekl. 5,0 ml - 10 doz 23,60 din
6. Cepivo proti tetanusu
1 ampula 0,5 ml - 1 doza 2,05 din
1 stekl. 5,0 ml - 10 doz 15,50 din
7. Cepivo proti ošpicam - živo liofilizirano
1 ampula 1 doza + topilo 10,50 din
1 ampula 2 dozi + topilo 21,00 din
8. Cepivo proti tifusu - suho acetonsko
1 stekl. 10 doz + topilo 5 ml 23,30 din
9. Cepivo proti kolери - mono
1 stekl. 5,0 ml - 10 doz 26,40 din
10. Cepivo proti rdečkam
1 ampula 1 doza 11,70 din
11. Igle z dvema konicama. (bifurcated needles)

UPORABA CEPIVA

1. Cepivo proti kozam vsebuje živi virus, njegova prednost je v tem, da je liofilizirano (posušeno) in zato ohrani veliko dalj časa svojo antigensko moč ter je zaradi tega rok trajanja cepiva 2 leti, če se hrani na temperaturi $+ 4^{\circ}$ do $+ 10^{\circ}\text{C}$.

Priprava cepiva:

Neposredno pred uporabo cepivo raztopimo tako, da s sterilno brizgo in iglo povlečemo vso količino topila iz ampule in vbrizgamo v ampulo z liofiliziranim cepivom. Pri lahnem tresenju se cepivo hitro raztopi. Raztopljeno cepivo je uporabno 12 ur, kasneje je neuporabno.

Cepimo s sterilno dvorogo iglo - iglo z dvema konicama (bifurcated needle).

2. Živo stabilizirano poliomielitis cepivo - Koprowski

Prednost tega cepiva je v tem, da so atenuirani poliovirusi vzgojeni in razmnoženi na kulturi tkiva iz humanih diploidnih celic in zato cepivo ni kontaminirano z morebitnimi opičjimi virusi.

Cepivo moramo hraniti na temperaturi od $+ 2^{\circ}$ do $+ 4^{\circ}\text{C}$, ne sme pa zmrzniti, ker tako cepivo ni več uporabno. Na sobni temperaturi ni obstojno dalj kot 7 dni.

Bazično cepljenje in revakvacijo opravimo s polivalentnim cepivom (tip 1 + 2 + 3). Za bazično cepljenje injiciramo peroralno trikrat po 0,1 ml v presledkih po 6 tednov. Revakciniramo eno leto po popolnem cepljenju z dozo 0,1 ml peroralno.

Optimalni čas cepljenja so spomladanski in zimski meseci, ker je razširjenost enterovirusov med ljudmi po dosedanjih izkušnjah v teh mesecih najmanjša in tako ne pride do interference z drugimi enterovirusi. Vakcinalni soji virusov se v črevesni sluznici lahko naselijo in razmnožijo samo takrat, če se v njej ne razmnožujejo še drugi črevesni virusi. Zaradi interference, ki je tudi možna med različnimi tipi vakcinalnih sojev, cepimo s presledkom najmanj 6 tednov (42 dni) med poedinimi dozami cepiva. V tem času je skoraj v 100 % končano razmnoževanje in izločanje prejete ga vakcinalnega virusa.

3. Cepivo proti davici-tetanusu-pertusisu moramo hraniti na temperaturi od $+ 4^{\circ}$ do $+ 10^{\circ}\text{C}$ in ne sme zmrzniti, ker tako cepivo ni več uporabno.

Cepivo dajemo intramuskularno, izmenoma v lateralni zgornji glutealni kvadrant.

Za bazično cepljenje injiciramo cepivo trikrat, po 0,5 ml v presledkih po 1 mesec. Kadar cepimo istočasno (simultano) tudi proti otroški paralizi, so presledki najmanj po 6 tednov (42 dni). Najdaljši dovoljen presledek med posameznimi dozami je 3 mesece.

Revakcinacijo opravimo eno leto po bazičnem cepljenju, z 0,5 ml.

4. Cepivo proti davici-tetanusu, otrok do 7 leta starosti, če je cepljenje proti pertusisu kontraindicirano.

Cepivo moramo hraniti na temperaturi od $+4^{\circ}$ do $+10^{\circ}\text{C}$ in ne sme zmrzniti, ker je tako cepivo neuporabno.

Cepimo intramuskularno v nadlaht v predelu spodnjega nasadišča M. deltoid.

Za bazično cepljenje dajemo dve dozi cepiva po 0,5 ml v presledku 1. meseca.. Pri sočasnem cepljenju proti otroški paralizi pa v presledku po 6 tednov (42 dni).

Revakciniramo z eno dozo cepiva 0,5 ml, eno leto po popolnem cepljenju.

5. Cepivo proti davici-tetanusu, otrok nad 7 let starosti

Pogoji čuvanja cepiva so isti kot pri cepivu do 7 let (točka 4) in tako se opravlja tudi cepljenje.

6. Cepivo proti tetanusu

Cepivo hranimo na temperaturi od $+4^{\circ}$ do $+10^{\circ}\text{C}$ in ne sme zmrzniti, ker tako cepivo ni več uporabno.

Cepimo intramuskularno v nadlaht v predelu spodnjega nasadišča M. deltoideusa.

Za bazično cepljenje sta potrebni dve dozi cepiva po 0,5 ml v presledku enega meseca in III. doza cepiva 6-12 mesecev kasneje.

Za revakcinacijo injiciramo eno dozo 0,5 ml 5 let po popolnem cepljenju (po pravilniku Ur.list SFRJ, št. 19/75).

7. Cepivo proti ošpicam

Cepivo mora biti hranjeno pri $+4^{\circ}\text{C}$ in ga raztopimo neposredno pred uporabo. Raztopljeno cepivo se mora uporabiti v roku ene ure in ga je treba po eni uri zavreči.

Ker je cepivo zelo občutljivo na spremembo v temperaturi priporočamo osebni prevzem cepiva.

Cepljenje je enkratno, z eno dozo cepiva 0,5 ml subkutano v nadlaht.

8. Cepivo proti rdečkam

Cepivo mora biti hranjeno na temperaturi pri $+4^{\circ}\text{C}$ in ga raztopimo neposredno pred uporabo. Raztopljeno cepivo se mora takoj uporabiti oziroma najkasneje v roku štirih ur, če je hranjeno pri $+4^{\circ}\text{C}$.

Cepljenje je enkratno, z eno dozo cepiva 0,5 ml subkutano v nadlaht.

9. Cepivo proti tifusu - suho acetonsko

Cepivo mora biti hranjeno na temperaturi pri + 4° do + 10°C.

10. Cepivo proti kolери

Cepivo mora biti hranjeno pri + 4° do + 10°C in ne sme zmrzniti, ker je tako cepivo neuporabno.

Za bazično cepljenje sta potrebni dve dozi po 0,5 ml, v presledku 2-3 tednov. Za otroke do 15. leta starosti polovična doza 0,25 ml.

Revakcinacijo opravimo po 6 mesecih po popolnem cepljenju, z eno dozo cepiva 0,5 ml.

Cepimo subkutano v nadlaht.

11. Inaktivirano cepivo proti influenci

Mrtvo cepivo vsebuje inaktiviran virus influence tistega tipa, ki bo predvidoma povzročil epidemijo v tekoči sezoni.

Mrtvo cepivo je namenjeno predvsem bolnikom z akutno tuberkulozo, kroničnimi pljučnimi in kardiovaskularnimi boleznimi, diabetikom, bolnikom z nefritisom, hipertnikom, starim nad 60 let in nosečnicam.

12. Atenuirano cepivo proti influenci

Živo cepivo vsebuje atenuiran (oslabljen) virus influence tistega tipa, ki bo predvidoma povzročil epidemijo v tekoči sezoni.

Živo cepivo je namenjeno predvsem odraslim osebam, mladini in otrokom od 7. leta starosti dalje.

Spremembe in dopolnitve v pravilniku o pogojih in načinu obvezne imunizacije, seroprofilakse in kemoprofilakse proti nalezljivim boleznim

(Ur. l. SFRJ, štev. 19/75)

Novi pravilnik o pogojih in načinu obvezne imunizacije, seroprofilakse in kemoprofilakse proti nalezljivim boleznim objavljen 18. aprila letos v Uradnem listu štev. 19/75, ki je začel veljati osmi dan po objavi t.j. 26. aprila letos, določa spremembe in dopolnitve, s katerimi vas seznanjamo.

Zavedamo se, da je organizacijo in izvajanje cepljenja letos težavno vskladiti z novim pravilnikom, zlasti tistim izvajalcem, ki cepijo masovno - v posameznem časovnem obdobju in so imunizacijski načrt za leto 1975 pripravili že januarja letos.

Imunizacijski program za leto 1976 bo dosledno upošteval določila novega pravilnika.

Spremembe in dopolnitve so:

- 7 člen - imunizacija zoper otroško paralizo se sme opraviti samo od začetka oktobra do polovice junija.
- 9 člen - dopolnilna imunizacija se mora opraviti če se v kateremkoli naselju posamezne občine ali v njegovem delu ne doseže 85 % število uspešno imuniziranih oseb proti določeni nalezljivi bolezni, za katere je imunizacija proti tej bolezni obvezna.
- 12 člen - splošnim kontraindikacijam dodamo:
- ali druga huda obolenja hematopoetičnega aparata;
 - stanje zmanjšane imunitete, nastale zaradi terapije z obsevanjem, s kortikosteroidi ali citostatičnimi zdravili;
 - stanje po presaditvi posameznih organov.
- 15 člen - primovakcinacija proti kozam je obvezna za otroke od dopolnjenega 12. meseca do dopolnjenega 4. leta starosti (ne več do dopolnjenih 3 let starosti).
- 16 člen - cepljenje proti kozam se opravi tako, da se vnese cepivo z dvorogo iglo (igla z dvema konicama - bifurcated needle) po metodi večkratnih vbodljajev v desno nadlaket.
- 17 člen - osebe, ki potujejo v državo v kateri so koze, ali v državo, ki zahteva imunizacijo proti tej bolezni, morajo biti cepljene najpozneje 8 dni pred začetkom potovanja.
- Če take osebe ali tiste, ki prihajajo iz območij, okuženih s kozami nimajo predpisanega mednarodnega potrdila o cepljenju ali če ni izpolnjen v skladu z določbami mednarodnega sanitarnega pravilnika ter še niso bile primovakcinirane oziroma se jim koze niso prijele, moramo pri osebah starih več kot 4 leta, obvezno uporabiti gamaglobuline.
- 18 člen - vse primovakcinirane in revakcinirane osebe mora zdravnik, ki je opravil imunizacijo pregledati in ugotoviti uspeh cepljenja najkasneje v 30 dneh po imunizaciji. Izjemoma

lahko zdravnik ugotovi uspeh imunizacije osmi dan od imunizacije.

- 19 člen - poleg dosedanjih kontraindikacij za imunizacijo proti kožni razjede so dodane še te: maligni tumorji in hujši ekcemi v družini oziroma gospodinjstvu osebe, za katero je imunizacija obvezna, če je to znano zdravniku, ki ugotavlja kontraindikacije.

Večje spremembe določb novega pravilnika so pri cepljenju proti davici, tetanusu in pertusisu.

- 26 člen - imunizacija proti davici je obvezna do dopolnjenih 12 let starosti (dosedaj smo cepili tudi v 8. razredu - 14 let).

- 27 člen - imunizacija proti tetanusu do dopolnjenih 19 let starosti. (dosedaj do dopolnjenih 20 let starosti).

- 28 člen - V pravilniku ni več določb, da bi bili cepljenja proti pertusisu oproščeni otroci, ki so preboleli pertusis. Obvezniki za cepljenje proti pertusisu so otroci od dopolnjenih treh mesecev do dopolnjenega 5. leta starosti.

- 31 člen - Proti davici - tetanusu - pertusisu je kot dosedaj prvo ponovno cepljenje - revakcinacija po enem letu po popolnem cepljenju t.j. ko je otrok prejel vse tri doze cepiva.
Pravilnik določa drugo ponovno cepljenje - revakcinacijo po dveh letih po prvem ponovnem cepljenju t.j. v 4. letu starosti. Zamudniki so lahko revakcinirani do dopolnjenega 5. leta starosti.
Prvo ponovno cepljenje - revakcinacija za šolske otroke proti davici - tetanusu v prvem razredu in drugič v 5. razredu osnovne šole. Obvezniki za cepljenje proti davici - tetanusu so otroci do dopolnjenega 12. leta starosti.
Cepljenje proti tetanusu je obvezno v zadnjem razredu strokovnih in poklicnih šol ter gimnazij.

- 34 člen - proti otroški paralizi je imunizacija obvezna do dopolnjenih 12 let starosti.

- 35 člen - ponovno cepljenje - revakcinacija je obvezna po enem letu od popolnega cepljenja (ko je otrok prejel vse tri doze cepiva), drugič v 4. letu starosti, tretja revakcinacija v 7. letu starosti oziroma v 1. razredu osnovne šole in četrtič v 5. razredu osnovne šole.

- 36 člen - primarno cepljenje in revakcinacije proti otroški paralizi se opravijo samo s polivalentnim cepivom (cepivo, ki vsebuje virus tip I., II. in III., torej vse tri tipe virusa).

- 37 člen - kontraindikacije za cepljenje proti otroški paralizi so

- 38 člen - imunizacija proti ošpicam je obvezna za otroke od dopolnjenih 12 mesecev do dopolnjenih 10 let starosti.
Cepljenje je enkratno in ni obvezno za otroke, za katere se ugotovi, da so preležali ošpice.
- 40 člen - točka 3) imunizacija proti steklini je obvezna tudi za osebo, ki jo je ugriznil pes, kateri v 10 dneh po ugrizu pokaže znake stekline, pogine, je ubit ali se izgubi (in ne v 14 dneh kot je bilo dosedaj).
točka 4) dodano tudi - "prstov na roki"...
- 41 člen - med imunizacijo proti steklini se smejo osebe cepiti samo še proti tetanusu, proti drugim nalezljivim boleznim ni dovoljeno cepljenje.
- 45 člen - proti koleri se dajeta dve dozi cepiva v presledku najmanj 8 dni;
proti rumeni mrzlici je treba cepiti najpozneje 10 dni pred odhodom na potovanje.
- Pri cepljenju proti trebušnemu tifusu je več sprememb, zato navajamo v celoti 46. člen.

Imunizacija proti trebušnemu tifusu je obvezna:

- 1) za osebe, ki so zaposlene pri čiščenju kanalizacije, snaženju septičnih jam, odstranjevanje smeti ter drugih odpadnih snovi iz naselja;
- 2) za posadke domačih ladij v morskem in rečnem javnem prometu;
- 3) za udeležence mladinskih delovnih akcij ter za osebe, zaposlene na drugih velikih deloviščih, kjer je stanovanje preskrbljeno v začasnih objektih;
- 4) za osebe, ki živijo v skupnem gospodinjstvu s kliconoscem trebušnega tifusa;
- 5) za osebe, stare več kot 3 leta, ki živijo v mestih in krajih, prizadetih s poplavo, požarom, potresom in drugimi elementarnimi nesrečami in množičnimi nesrečami, katere utegnejo občutneje vplivati na normalno življenje prebivalstva posameznega mesta oziroma kraja.

Za osebe iz prvega odstavka tega člena, ki so stare več kot 60 let, imunizacija proti trebušnemu tifusu ni obvezna.

- 49 člen - Cepljenje proti trebušnemu tifusu se opravi z dvema dozama cepiva v presledku, ki ne sme biti krajši od 15 dni in ne daljši od treh mesecev, ponovno cepljenje pa z eno dozo.
Cepivo se daje globoko subkutano na zadnji strani nadlakti.

Novo v pravilniku je tudi obvezna seroprofilaksa in kemoprofilaksa proti določenim nalezljivim boleznim.

- 51 člen - Varstvo z imunim serumom (seroprofilaksa) proti steklini je obvezno za vse osebe iz 40. člena tega pravilnika.
- Poleg seroprofilakse proti steklini je obvezna za osebe iz prvega odstavka tega člena, ki so zadobile tetanogene rane, pa niso bile zadnjih 5 let cepljene proti mrtvičnemu krču, tudi seroprofilaksa proti mrtvičnemu krču. Seroprofilaksa oseb iz prvega in drugega odstavka tega člena proti steklini in mrtvičnemu krču se opravi sočasno.
- 52 člen - Pri seroprofilaksi proti steklini se daje ranjeni osebi ustrezajoča doza seruma proti steklini. Serum proti steklini se mora dati najpozneje v 48 urah po zadobitvi rane.
- 53 člen - Seroprofilaksa proti mrtvičnemu krču je obvezna za vse ranjene osebe, ki niso bile cepljene proti mrtvičnemu krču ali so bile nepopolno cepljene ali pa če je od zadnjega cepljenja proti mrtvičnemu krču preteklo več kot 5 let.
- Pri seroprofilaksi proti mrtvičnemu krču se daje ustrezajoča doza seruma proti mrtvičnemu krču ali antitetanusa nega gamaglobulina. Serum proti mrtvičnemu krču oziroma antitetanusni gamaglobulin se mora dati ranjeni osebi najpozneje v 24 urah po zadobitvi rane.
- 54 člen - Preden se da serum proti steklini ali mrtvičnemu krču je treba z ustreznim preizkusom ugotoviti, ali ni ranjena oziroma poškodovana oseba morda preobčutljiva na ta serum, in jo po potrebi desenzibilizirati.
- 55 člen - Varstvo z zdravili (kemoprofilaksa) proti kolери je obvezna:
- 1) za vse osebe, za katere se ugotovi ali sumi, da so bile v neposredni dotiki z zbolelimi osebami ali z osebami, za katere se sumi, da so zbolele za kolero;
 - 2) za vse osebe, ki so jedle hrano ali pile vodo, ki sta onesnaženi ali se sumi, da sta onesnaženi s povzročitelji kolere;
 - 3) za vse osebe, ki so mogle biti zaradi potovanja v države, v katerih je kolera, izpostavljene okužbi s to boleznijo.
- Pri kemoprofilaksi proti kolери se daje ustrezajoča doza tetraciklina v treh dneh od izpostavljenosti okužbi oziroma od vrnitve v Jugoslavijo.
- 57 člen - Kemoprofilaksa proti griži je obvezna za osebe, ki živijo ali delajo v okolju, v katerem se je pojavila gri-

ža, če je po presoji zdravnika nevarnost, da se ta bolezen razširi.

Pri kemoprofilaksi proti griži se daje enkrat ustrezajoča doza tetraciklina

58 člen - Kemoprofilaksa proti malariji je obvezna za vse osebe, ki odhajajo v države ali območja, v katerih je epidemija malarije.

Pri kemoprofilaksi proti malariji se daje ustrezajoča doza enega izmed 4-aminohinolinskih preparatov 7 dni pred odhodom, med bivanjem in šest tednov po vrnitvi iz države oziroma območja, v katerem je epidemija.

Navodila za imunizacijo in kemoprofilakso proti tuberkulozi daje Institut za tuberkulozo Golnik.

Prosimo vse zdravstvene organizacije, ki še niso nabavile dvo-rogih igel za cepljenje proti kozam, da nam takoj sporoče, koliko igel potrebujejo in pošljejo naročilnico, da jih bomo lahko naročili.

Igle za individualno uporabo se dajo v epruveto s stisnjenim vrhom, za masovno cepljenje pa v petrijevko do 20 komadov. Petrijevke pokrijemo z gazo in igle zložimo tako, da so držaji obrnjeni vsi v eno smer. Tako pripravljene igle steriliziramo. Po uporabi jih razkužimo operemo, skratka ravnamo tako, kot z injekcijskim materialom.

Za morebitna pojasnila prosimo, da se obračate na Službo za epidemiologijo pri Zavodu SRS za zdravstveno varstvo, Ljubljana, Trubarjeva 2, telefon 323-645.

Vodja službe za epidemiologijo
nalezljivih bolezni:

Doc. dr. Marko Matjašič

